

My Light and My Salvation

סדרת מקץ-שבת חנוכה-ר"ח טבת ה'תשפ"ב

סידור וסדרה - לאה סילבר

<p>על הנסים ועל הפרקן ועל הגבורות ועל התשועות ועל המלחמות שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה:</p> <p>בלימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו כשעמדה מלכות יון הרשעה על-עמך ישראל להשכיחם תורתך ולהעבירם מחקי רצונך, ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם רבת את-ריבם ונתת את-דינים נקמת את-נקמתם מסרת גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים וטמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים וזדים ביד עוסקי תורתך ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמך ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופרקן כהיום הזה ואחר-כן באו בניך לדביר ביתך ופנו את-היכלך וטהרו את-מקדשך והדליקו נרות בחצרות קדשך וקבעו שמונת ימי חנכה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול:</p>	<p>א-להינו וא-להי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר זכרוננו ופקדוננו וזכרון אבותינו. וזכרון משיח בן דוד עבדך. וזכרון ירושלים עיר קדשך. וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך. לפליטה לטובה לחן ולחסד ולרחמים לחיים ולשלום. ביום ראש החדש הזה: זכרנו ה' א-להינו בו לטובה. ופקדנו בו לברכה. והושיענו בו לחיים. ובדבר ישועה ורחמים חוס וחסנו ורחם עלינו והושיענו. כי אלקיך עינינו כי א-ל מלך חנוך ורחום אתה:</p>
<p>מודים אנחנו לך שאתה הוא ה' א-להינו וא-להי אבותינו לעולם ועד צור חיינו מגן ישענו אתה הוא לדור ודור נוודה לך ונספר תהלתך על-חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסידך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב וקור וצהרים הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך מעולם קוינו לך: ...ועל-כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד: וכל החיים יודוך סלה ויהללו את-שמך באמת הא-ל ישועתנו ועזרתנו סלה: ברוך אתה ה' הטוב שמך ולך נאה להודות:</p>	<p>רצה ה' א-להינו בעמך ישראל ובתפלתם והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם באהבה תקבל בציון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך: ...ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים: ברוך אתה ה' המחזיר שכינתו לציון:</p>
<p>נודה לך ה' א-להינו על שהנחלת לאבותינו ארץ חמדה טובה ורחבה ועל שהוצאתנו ה' א-להינו מארץ מצרים ופדיתנו מבית עבדים ועל ברייתך שהתמתת בבשרנו ועל תורתך שלמדתינו ועל חקידך שהודעתנו ועל חיים חן וחסד שחוננתנו ועל אכילת מזון שאתה זן ומפרנס אותנו תמיד בכל-יום ובכל-עת ובכל שעה:</p> <p>...ועל הכל ה' א-להינו אנחנו מודים לך ומברכים אותך יתברך שמך בפי כל-חי תמיד לעולם ועד פכתוב ואכלת ושבעת וברכת את-ה' א-להיך על-הארץ הטובה אשר נתת לך ברוך אתה ה' על-הארץ ועל-המזון:</p>	<p>רחם ה' א-להינו על-ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מלכות בית דוד משיחך ועל הבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו א-להינו אבינו רענו זוגנו פרנסנו ובקלנו והרויחנו והרוח-לנו ה' א-להינו מהרה מכל-צרותינו ונא אל-תצריכנו ה' א-להינו לא לידי מתנת בשר ודם ולא לידי הלאתם כי אם לך המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה שלא גבוש ולא נכלם לעולם ועד: ...ויבנה ירושלים עיר הקדש במהרה בזמנינו: ברוך אתה ה' בונה ברחמי ירושלים, אמן:</p>
<p style="text-align: center;">חג דרבנן -- אם שכח - אינו חוזר</p>	<p style="text-align: center;">חג דאורייתא -- אם שכח - חוזר</p>

The New Moon, like the New Year, is understood in Judaism as a time of renewal and rededication, in which we pray for forgiveness and atonement and seek to begin again. In Temple times a special offering was brought, of which the **Musaf** prayer is a memory. The central blessing of the Amida begins with a brief statement of the nature of the day, followed by a prayer for the restoration of the Temple and its sacrifices, a biblical passage describing the Rosh Hodesh offering, and a prayer that the new month be blessed for good. (Saks Koren Siddur)

"לפעמים מקיימים מצוות ולא מרגישים כלום, לא חשים חיות. חנוכה הוא חג של תודה. אנחנו מפרטים את הניסים ומודים על כל דבר, כדי שנלמד תמיד להודות, לשים לב לכל פרט בחיים, לכל חסד, כדי שהדברים לא יעברו עלינו בלי להרגיש." (ר' אהרון שטיינמן, מצוטט ב"מים באים" סיון רהב-מאיר)

<p>וַתֵּהָרַע לְעוֹד וַתִּלְדְּ בֵן וַתֹּאמֶר הַפַּעַם אֲנִי אֶתֵּהָרַע עַל־כֵּן קָרָאתָ שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמִד מְלֶכֶת: (בראשית כ"ט: ל"ה)</p>	<p>וַיִּזְכֹּר אֶל־לֵהִים אֶת־רַחֵל וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶל־לֵהִים וַיִּפְתַּח אֶת־רַחֵמָהּ: וַתֵּהָרַע לְעוֹד בֵּן וַתֹּאמֶר אֶסְף אֶל־לֵהִים אֶת־חַרְפְּתִי: וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר יֹסֵף ה' לִי בֶן אֶחָד: (בראשית ל: כ"ב-כ"ד)</p>
<p>יהודה "לעולם תשב" בעל תשובה מלוכה Man of Initiative Guarantor ו-ו בעוד-- Jewish leader</p>	<p>יוסף "הצדיק" מבצע תשובה בכורה בעל החלומות המשביר Provider ו-ו מרדכי -- International leader</p>
<p>כִּי יְהוּדָה גִּבּוֹר בְּאֲחָיו וּלְנָגִיד מִמֶּנּוּ וְהַבְּכֹרָה לְיוֹסֵף: (דברי הימים א ה:ב)</p>	<p>וּבְנֵי רְאוּבֵן בְּכוֹר־יִשְׂרָאֵל כִּי הוּא הַבְּכוֹר וַיַּחֲלֵלוּ יְצוּעֵי אֲבִיו בְּתַנְהוּ בְּכָרְתוֹ לְבְנֵי יוֹסֵף בּוֹיִשְׂרָאֵל וְלֹא לְהַתְּנִיחַשׁ לַבְּכֹרָה:</p>
<p>וַיְהִי בְּלִדְתָהּ וַיִּמְוָגַד וַתִּקַּח הַמְּלֶכֶת וַתִּקְשֶׁר עַל־יָדוֹ שְׁנֵי לְאֵמֹר זֶה יֵצֵא רֵאשֹׁנָה: וַיְהִי אִי כַּמְשִׁיב יָדוֹ וְהִנֵּה יֵצֵא אֲחָיו וַתֹּאמֶר מִה־פְּרָצְתָ עָלַי פֶּרֶץ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּרֶץ: וְאַחַר יֵצֵא אֲחָיו אֲשֶׁר עַל־יָדוֹ הַשְּׁנַי וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זָרַח: (ל"ח: כ"ה-ל)</p>	<p>וַלְיוֹסֵף יָלַד שְׁנֵי בָנִים בְּטָרִם תְּבוּא שְׁנַת הָרַעַב אֲשֶׁר גָּלְדָה־לוֹ אֶסְנֹת בַּת־פּוֹטִי פָּרַע כְּתָן אֹן: וַיִּקְרָא יוֹסֵף אֶת־שֵׁם הַבְּכוֹר מְנַשֶּׁה כִּי־נִשְׁנֵי אֶל־לֵהִים אֶת־כָּל־עַמְלֵי וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִיו: וְאֵת שֵׁם הַשְּׁנַי קָרָא אֶפְרַיִם כִּי־הִפְרִנִי אֶל־לֵהִים בְּאֶרֶץ עֲנִי: (מ"א: ג-ב)</p>
<p>הֲתָהּ יְהוּדָה לְקַדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְשָׁלוֹתָיו: (תהילים קי"ד:ב)</p>	<p>יֹסֵף ה' עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם: (תהילים קט"ו:י"ד)</p>
<p>משיח בן דוד</p>	<p>משיח בן יוסף</p>

It should also be remembered that stories of selfless love for Eretz Yisrael are found only among the children of Yehuda - who demand to receive Chevron and to conquer it (Yehoshua 14) - and the children of Yosef, who claim for themselves an additional inheritance (Yehoshua 17). Yehoshua also makes mention of the love of the women who inherited the land: the daughters of Tzelofhad, of the tribe of Menashe, and Ikhsa, daughter of Kalev, from the tribe of Yehuda.

Let us conclude with the two messiahs: Mashiach ben Yosef and Mashiach ben David. The image of these two figures may be seen in Yehoshua (as Mashiach ben Yosef) and David (as Mashiach ben David). The primary task of the king is to destroy the seed of Amalek. The war against Amalek was initiated by Yehoshua in Refidim (Shemot 17) and was successfully completed by David (Shemuel I 30), unlike Shaul, who failed in this respect. Yehoshua, who initiated the war, was ultimately the conqueror of Eretz Yisrael. David, who concluded the war, was ultimately the conqueror of Jerusalem - may it be established and rebuilt speedily in our days. (R' Yaakov Medan, excerpt from <https://www.etzion.org.il/en/tanakh/torah/sefer-bereishit/parashat-vayigash/vayigash-yosef-and-yehuda>)

וַיְהִי בַעַת הַהוּא, רַבִּי שְׂמוּאֵל בֶּר נַחְמָן פֶּתַח (ירמיה כט, יא): כִּי אֲנֹכִי יֹדְעֵתִי אֶת הַמַּחְשָׁבֹת, שְׁבָטִים
הָיוּ עֹסוּקִין בְּמַכְרִיתוֹ שֶׁל יוֹסֵף, וַיּוֹסֵף הָיָה עֹסוּק בְּשִׂקּוֹ וּבַתְּעִנִּיתוֹ, רְאוּבֵן הָיָה עֹסוּק בְּשִׂקּוֹ וּבַתְּעִנִּיתוֹ,
וְעַקֵּב הָיָה עֹסוּק בְּשִׂקּוֹ וּבַתְּעִנִּיתוֹ, וַיְהוּדָה הָיָה עֹסוּק לַקַּח לוֹ אִשָּׁה, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה עֹסוּק
בּוֹרֵא אֹרֹז שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וַיְהִי בַעַת הַהִיא וַיִּרְדַּד יְהוּדָה. (ישעיה סו, ז): בְּטָרִם תַּחֲלִיל גָּלְדָה, קָדָם
שֶׁלֹא נוֹלַד מִשְׁעָבֵד הָרֵאשׁוֹן נוֹלַד גּוֹאֵל הָאֲחֵרוֹן, (בראשית רבה פ"ה:א)

*כִּי אֲנֹכִי יֹדְעֵתִי אֶת־הַמַּחְשָׁבֹת אֲשֶׁר אֲנִי הֹעֵב עֲלֵיכֶם נְאֻמָּה' מִחֻשְׁבוֹת שְׁלוֹם וְלֹא לְרָעָה לָתֵת לָכֶם אֶתְרִית וְתַקְוָה:
For I am mindful of the plans I have made concerning you—declares the LORD—plans for your welfare, not for
disaster, to give you a hopeful future

רָגַי וְשִׁמְחֵי בַת־צִיּוֹן כִּי הִנְנִי־בָא וְשִׁכְנֵתִי בְתוֹכָהּ נְאֻם־ה'... וְלִעֲדֹל מִלְאָךְ ה' בִּיהוֹשֻׁעַ לְאֹמֶר: כֹּה־אָמַר ה' צְבָא־וֹת אִם־בְּדַרְכֵי תִלְךָ וְאִם אֶת־מִשְׁמַרְתִּי תִשְׁמֹר וְגַם־אֶתֶּה תִּדְוֶן אֶת־בֵּיתִי וְגַם תִּשְׁמֹר אֶת־חֻצְרֵי וְנִתְתִּי לְךָ מִהֶלְכִים בֵּין הָעַמִּים הָאֵלֶּה: שְׁמַע־נָא יְהוֹשֻׁעַ וּהִפְקֵן הַגְּדוֹל אֶתֶּה וְרַעֲיָהּ הַיְשָׁבִים לַפְּנֵיךָ כִּי־אֲנֹשִׁי מוֹפֶת הִמָּה כִּי־הִנְנִי מִבֵּיא אֶת־עַבְדֵּי צָמַח... בַּיּוֹם הַהוּא נְאֻם ה' צְבָאוֹת תִּקְרָאוּ אִישׁ לְרַעְיָהוּ אֶל־תַּחַת גִּפְּוֹן וְאֶל־תַּחַת תְּאֲנָה: וַיֹּאמֶר אֵלָי מָה אֶתֶּה רְאֵה (וַיֹּאמֶר) [וַאֲמַר] רְאִיתִי וּוְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב בְּלָהּ וְגִלְיָה עַל־רֵאשֵׁהּ וְשִׁבְעָה נִרְתִּיָהּ עָלֶיהָ שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוֹצְאוֹת לַנְּרוֹת אֲשֶׁר עַל־רֵאשֵׁהּ: וַיֵּעַן וַיֹּאמֶר אֵלָי לְאֹמֶר זֶה דְּבַר־ה' אֶל־נְרַבְבָּל לְאֹמֶר לֹא בַחֲלִיל וְלֹא בְכֹחַ כִּי אִם־בְּרוּחֵי אֹמֶר ה' צְבָא־וֹת: (מֵתוֹךְ הַפְּטָרָה שֶׁבַת חֲנוּכָה זְכוּרִיהָ בִּי"ד-ד:ז)

שֶׁשְׁשָׁנִים וְיוֹנִים לְהִיכָל טְמָאוּ כָּל הַשְּׁמַנִּים שֶׁבַּהִיכָל. וְכַשְׁגָּבְרָה מְלָכוֹת בֵּית חֲשִׁמוֹנָאִי וְנִצְחוּם, בְּדָקוּ וְלֹא מִצָּאוּ אֶלָּא פֶּד אֶחָד שֶׁל שְׁמֹן שֶׁהָיָה מוֹנֵחַ בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל כְּהֵן גְּדוֹל, וְלֹא הָיָה בּוֹ אֶלָּא לְהַדְלִיק יוֹם אֶחָד. נֶעֱשֶׂה בּוֹ נֶס וְהַדְלִיקוּ מִמֶּנּוּ שְׁמוֹנֶה עָשָׂר יָמִים. לְשָׁנָה אַחֲרֵת קִבְעוּם וַעֲשָׂאוּם יָמִים טוֹבִים בְּהִלָּל וְהוֹדָאָה. (שֶׁבַת כ"א:)

Another interpretation: "This month for you..." (Exodus 12:2) This is what is written, "That the righteous shall flourish in his days and multiply peace until the moon is no more" (Psalms 72:7) - until the Holy One Blessed Be He does not bring out Israel from the land of Egypt. It was a hint that kingship did not come to them for 30 generations, as it is written "This month for you shall be the head of the months..." A month is 30 days, and your kingship is 30 generations. The moon begins to give light on the 1st of Nissan, and all the more so it gives light until 15 days, and its disc becomes full. And from 15 to 30, its light diminishes - on the 30th, it cannot be seen. Accordingly is Israel 15 generations from Abraham to Solomon. Abraham began to give light, as was written: "Who has roused a righteous one from the East; He shall call him to His foot" (Isaiah 41:2) [reading ha-ir with an ayin "roused" as "ha-ir" with an aleph "gave light"] Isaac came, and even he gave light, as was said, "Light was sown for the righteous" (Psalms 97:11). Jacob came and added light, as was said, "And the light of Israel will be for fire" (Isaiah 10:17). And after this: Judah, Peretz, Ram, Amminadab, Nachshon, Salmon, Boaz, Oved, Jesse, David. When Solomon came, the disc of the moon became full, as was said, "And Solomon sat on the throne of YHVH as king" (1 Chronicles 29:23). And how could a human sit on the throne of the Holy One Blessed Be He who said about it, "His throne was tongues of flame" (Daniel 7:9)? Rather, just as the Holy One Blessed Be He dominated from end to end of the earth and dominates all kings, as is said "All of the kings of the world shall acknowledge You" (Psalms 138:4), so Solomon dominated from end to end of the earth, as was said, "And all the kings of the earth would request to come before Solomon... and each one of them would bring his tribute..." (2 Chronicles 9:23-24) And therefore it was said, "And Solomon sat on the throne of YHVH as king". The Holy One Blessed Be He dressed him in majesty and splendor and gave Solomon the majesty of kingship, as was said, "And He gave him the majesty of kingship..." (1 Chronicles 29:25) on the throne of the Holy One Blessed Be He, as was written, "And the likeness of their faces was the face of a man and the face of a lion..." (Ezekiel 1:10). And regarding Solomon, .. Behold, the disc of the moon became full, and from there, the kings began to diminish and go: "And the son of Solomon was Rehoboam" (I Chronicles 3:10), and the son of Rehoboam was Aviyah, and his son Asa, Jehoshaphat, Joram, Achaziah, Joash, Amazia, Uziah, Jotham, Achaz, Hezekiah, Menashe, Amon, Josiah, Jehoiakim. Since Zedekiah came, as was written "And the eyes of Zedekiah were blinded" (Jeremiah 52:11) - lacking the moon's light. And all of those years, despite Israel sinning, the patriarchs would pray for them and make peace between Israel and the Omnipresent, as was said, "Let the mountains lift up peace for the people" (Psalms 72:3). And there are no mountains other than the patriarchs, as was said, "Listen, mountains, to the argument of YHVH" (Micah 6:2) . And until when were the patriarchs praying for them? Until Zedekiah lost his eyes and the Temple was destroyed, as was said " .and multiply peace until the moon is no more" (Psalms 72:7) - until 30 generations that Israel had kingship. From that hour until now, who makes peace for Israel? YHVH, as was said, "May YHVH lift his face to you and grant you peace" (Numbers 6:26) (Shemot Rabbah 15:26)

ג"פ דוד מלך ישראל חי וקיים:

אומרים לג' גברי שלום עליכם:

ומשיבים עליכם שלום: (מתוך קידוש הלבנה)

הַנְּרוֹת הַלְלוּ שְׁאֵנוּ מְדַלִּיקִין, עַל הַנְּסִים וְעַל הַנְּפִלְאוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת, שֶׁעֲשִׂיתָ לְאַבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזַמַּן הַזֶּה, עַל יְדֵי כְּהֵנִיךָ הַקְּדוֹשִׁים. וְכָל שְׁמוֹנֶת יָמֵי הַחֲנֻכָּה הַנְּרוֹת הַלְלוּ קֹדֶשׁ הֵם וְאִין לָנוּ רְשׁוֹת לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, אֶלָּא לְרֵאוֹתֵם בְּלָבָד, כְּדִי לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל עַל נְסִיךָ וְעַל נְפִלְאוֹתֶיךָ וְעַל יְשׁוּעָתְךָ.

ואתה בְּדֹאֲדָם קִחֲלֵךְ יַעֲזֵב אֶחָד וּכְתֹב עָלָיו לְיְהוָה וּלְבְנֵי יִשְׂרָאֵל חִבְרוּ [חֲבָרְיוֹ] וּלְקַח יַעֲזֵב אֶחָד וּכְתֹב עָלָיו לְיוֹסֵף
 יַעֲזֵב אֶפְרָיִם וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל חִבְרוּ [חֲבָרְיוֹ]: וְקָרַב אֲתָם אֶחָד אֶל־אֶחָד לֵךְ לַעֲזֹב אֶחָד וְהָיוּ לְאַחֲזֵימִים בְּיָדְךָ: (מתוך
 הפטרת סדרת ויגש, יחזקאל ל"ז: ט"ז-י"ז)

עם כל כוונותיו הטובות של יוסף לסייע לאחיו לשוב בתשובה, קשה להתעלם מן התמונה הקשה, שבה יוסף
 בן רחל, שליט מצרים הנוקשה, דורש להעניש את בנימין בן רחל על לא עוול בכפו, ויהודה בן לאה מוסר
 עליו נפשו להצילו. יהודה בא על שכרו כעבור דורות רבים, בעת שניבא אחיה השילוני, נביאו של שלמה, על
 פילוג הממלכה:

וַיִּתְפֹּשׂ אַחֲיָהּ בְּשִׁלְמָה הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּקְרָעָהּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר קָרְעִים: וַיֹּאמֶר לִירְבֵּעַם קַח־לְךָ עֶשְׂרֵה קָרְעִים
 כִּי כֹה אָמַר ה' אֱ-לֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַנְּנִי קָרַע אֶת־הַמַּמְלָכָה מִיַּד שְׁלֹמֹה וְנָתַתִּי לְךָ אֶת עֶשְׂרֵה הַשְּׂבָטִים: וְהִשְׁבַּט
 הָאֶחָד יְהִי־לּוֹ לְמַעַן | עַבְדִּי דָוִד וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַם הָעִיר אֲשֶׁר בְּחַרְתִּי בָּהּ מִכָּל שְׂבָטֵי יִשְׂרָאֵל: (מלכים א'
 י"א:ל-ל"ב)

והקורא תמה: השלמה קרועה לשנים-עשר קרעים, עשרה קרעים ניתנים לירבעם ואחד לבן דוד. ומה לגבי
 הקרע השנים-עשר? למי יינתן? נראה שיש לקרוא את הפסוק כך:

וְהִשְׁבַּט הָאֶחָד יְהִי־לּוֹ לְמַעַן | עַבְדִּי דָוִד
 [וְהִשְׁבַּט הָאֶחָד יְהִי־לּוֹ] וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַם הָעִיר אֲשֶׁר בְּחַרְתִּי בָּהּ מִכָּל שְׂבָטֵי יִשְׂרָאֵל:

שני שבטים ניתנים אפוא לשלמה בן דוד: שבט יהודה הניתן למען דוד, ושבט נוסף למען ירושלים. שבט זה
 הוא שבט בנימין, החולק עם שבט יהודה את ירושלים. אם ירושלים תחולק בין ממלכת ירבעם לממלכת
 רחבעם, היא לא תיוותר עיר הבירה. היא תהיה עיר קטנה, כירושלים המחולקת של ערב מלחמת ששת
 הימים. בנימין עוזב את ביתו הטבעי בקרב שבטי בני יוסף, מקימי מלכות אפרים, ועובר להיות דווקא עם
 שבט יהודה.

קשה שלא לראות את יהודה החובק את בנימין בארמונו של השליט המצרי, ומסרב להרפות ממנו בכל
 מחיר, אל מול יוסף השליט. א-לוהי ההיסטוריה גמל ליהודה על מסירותו לבנימין בעצם קיומו של ירושלים,
 עירם המשותפת, כעיר מקדש ה' ומלכותו. ירושלים אמורה להזכיר לנו את ההדדית המופלאה שנוצרה
 בתשתיתה, ערבותו של יהודה כלפי בנימין. היא קמורה להזכיר לנו גם את גודל כוחה של תשובה, המכילה
 בתוכה גם תיקון, תשובתו של יהודה על מכירת יוסף. (ר' יעקב מדן, מתוך "כי-קרוב אליך" לפרשת ויגש)

שִׁיר הַמַּעֲלֹת לְדָוִד שְׁמַחְתִּי בְּאַמְרֵים לִי בַּיּוֹם הַזֶּה: עֲמָדוֹת הָיוּ רַגְלֵינוּ בְּשַׁעְרֵיךָ יְרוּשָׁלַם: יְרוּשָׁלַם
 הַבְּנוּיָה כְּעִיר שְׁחַבְרָה־לָּהּ יִתְקַדּוּ: שְׁשֵׁם עָלָיו שְׂבָטִים שְׂבָטֵי־יִשְׂרָאֵל לְהַזְכִּיר לְשֵׁם ה': כִּי שָׁמָּה |
 יִשְׁכְּבוּ כִסְאֹת לְמִשְׁפַּט כְּסֵאוֹת לְבַיִת דָּוִד: שְׁאֵלוּ שְׁלֹמֹה יְרוּשָׁלַם יִשְׁלָיו אֶהְבִּיךָ: יְהִי־שְׁלֹמֹה בְּחֵילְךָ
 שְׁלֹמֹה בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ: לְמַעַן אֲתִי וְרַעֲי אֲדַבְרָה־נָּא שְׁלֹמֹה בְּךָ: לְמַעַן בֵּית־ה' אֱ-לֹהֵינוּ אֲבַקֶּשֶׁה טוֹב לְךָ:
 (תהילים קכ"ב)

א"ר יהושע בן לוי (תהילים קכב, ג) ירושלם הבנויה כעיר שחברה לה יחדיו עיר שהיא עושה כל
 ישראל לחברים (תלמוד ירושלמי חגיגה כ"א א:ד)

יְרוּשָׁלַם אֲוֵרוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁנַאֲמַר (ישעיה ס, ג): וְהָלְכוּ גוֹיִם לְאוֹרְךָ, וּמִי הוּא אוֹרָה שֶׁל יְרוּשָׁלַם,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּכָתִיב (ישעיה ס, יט): וְהָיָה לְךָ ה' לְאוֹר עוֹלָם. (בראשית רבה נ"ט:ה)

(TiM)